

SOCIALE FORHOLD, SUNDHED OG RETSVÆSEN

2014:4 • 17. december 2014

Den sociale ressourceopgørelse for ældreområdet april 2013 og 2014

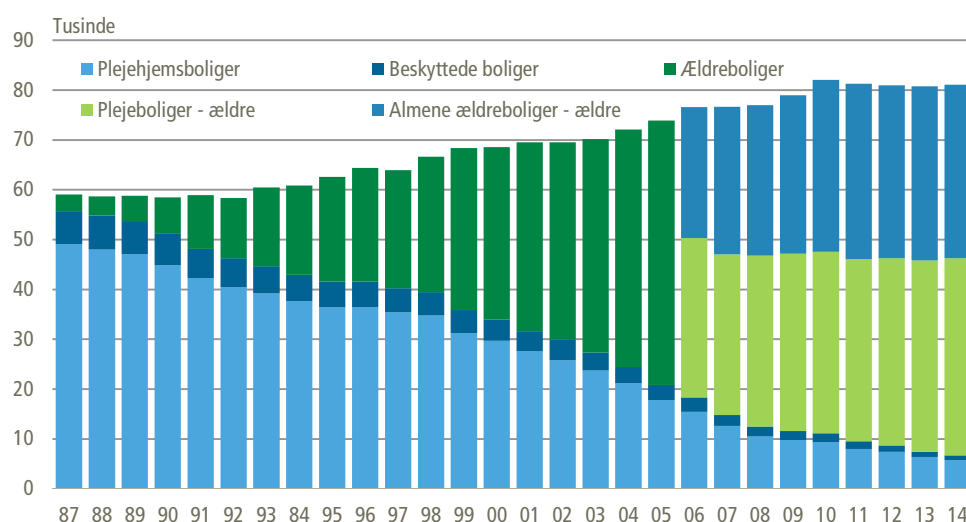
Resumé: I april 2014 rådede kommunerne over 81.000 pleje- og ældreboliger. Tallet har ligget stabilt siden 2010, men tidligere har der været en kraftig stigning fra 1987 og frem. I en årrække har der været en fordeling i beboerne på 2/3 kvinder og 1/3 mænd. Langt hovedparten af plejevederlag til pasning af døende går til forløb på 9 uger og derover. Antallet af personer visiteret til madservice under frit-valg ordningen falder svagt. Ca. 23.000 personer er visiteret til madservice fra kommunal leverandør og ca. 18.000 personer fra en privat leverandør.

Kort om statistikken: Den årlige sociale ressourceopgørelse omfatter belægnings-, plads- og personaleforhold ved sociale institutioner/tilbud samt sociale og sundhedsmæssige serviceydelser mv., der administreres af kommuner og regioner. Statistikken omfatter både ældre og handicappede, da pleje- og ældreboliger i et vist omfang bebos af handicappede. Oplysningerne fremkommer ved indberetninger fra kommunerne ved hjælp af blanketter og brug af registerdata mv.

Pleje- og ældreboliger

Opgørelser Der er flere centrale opgørelser på ældreområdet: Pleje- og ældreboliger samt personale, der belyser forholdene for både ældre og handicappede. Opgørelserne omfatter endvidere frit valg, midlertidig hjemmehjælp, madservice, plejevederlag og andre servicetilbud til ældre.

Figur 1. Pleje- og ældreboliger. 1987-2014

Anm.: Fra og med 2006 er ældreboliger opdelt i plejeboliger og almene ældreboliger. Fripnejeboliger er fra 2009 lagt ind under plejeboliger i figuren, se oversigtstabel 1.

81.100 pleje- og ældreboliger for ældre

I april 2014 fandtes der 81.100 boliger for ældre jf. oversigtstabel 1. En fortsat stigning sammenlignet med 2013, men stadig under niveauet for 2010. Antallet af beskyttede boliger faldet fortsat.

22.000 flere pleje- og ældreboliger end i 1987

I 1987 vedtog Folketinget ældreboligloven, hvor der blev stoppet for plejehjemsbyggeri. Siden da er der kommet flere ældreboliger og færre plejehjemsboliger. Det samlede antal boliger for ældre er 22.000 større end i 1987.

Oversigtstabel 1. **Pleje- og ældreboliger – fortrinsvis til ældre. 1987-2014**

	1987	1990	1995	2000	2005	2012	2013	2014
I alt	59 039	58 467	62 561	68 559	73 916	80 928	80 771	81 113
Plejhjemsboliger	49 088	44 847	36 468	29 685	17 819	6 907	5 704	5 033
Beskyttede boliger	6 595	6 315	5 108	4 274	3 016	1 313	1 058	952
Ældreboliger	3 356	7 305	20 985	34 600	53 081	...	...	...
Plejeboliger	...	...	...	...	...	37 527	38 423	39 596
Friplejeboliger	...	...	...	...	...	495	647	694
Almene ældreboliger	...	...	...	...	...	34 686	34 939	34 838

Anm.: Fra og med 2006 er ældreboliger opdelt i plejeboliger og almene ældreboliger. Ustøttede plejeboliger er indtil 2005 med i ældreboliger og fra 2006 med i plejeboliger

Nybyggeri og ombygning

Nye pleje- og ældreboliger opstår dels ved nybyggeri og dels ved, at bestående plejehjem og beskyttede boliger ombygges. Siden 1987 er der i alt oprettet 74.400 pleje- og ældreboliger. Heraf er de 3.400 boliger eksisterende kommunale pensionistboliger og lignende, som ved vedtagelsen af ældreboligloven i 1987 med det samme blev omdannet til at være ældreboliger. Antallet af plejhjemsboliger og beskyttede boliger er faldet med hhv. 44.000 og 5.600 siden 1987.

Seks slags pleje- og ældreboliger

Der findes i alt seks slags boliger for ældre i oversigtstabel 1. Plejhjemsboliger og beskyttede boliger er oprettet efter den sociale lovgivning og kan kort beskrives således:

- *Plejehjemsboliger* findes på ældreinstitutioner, hvor der er fast tilknyttet personale og serviceareal
- *Beskyttede boliger* findes ligeledes på ældreinstitutioner. Der er fast tilknyttet personale og serviceareal til nogle beskyttede boliger, mens der i andre er etableret nødkald m.v.

Plejeboliger og almene ældreboliger er oprettet efter loven om almene boliger, oprindeligt ældreboligloven af 1987 og kan forklares på denne måde:

- *Ældreboliger* (opgjort til og med 2005) er plejeboliger og almene ældreboliger, se definitioner nedenfor.
- *Plejeboliger* er ældreboliger, hvor der er fast tilknyttet personale og serviceareal. Plejeboliger kan siges at være afløseren for plejehjem.
- *Almene ældreboliger* er indrettet, så de er egnede som bolig for ældre og handicappede, men der er ikke fast tilknyttet personale og serviceareal.

Friplejeboliger er oprettet efter lov om friplejeboliger og om dem gælder det:

- *Friplejeboliger* er udlejningsboliger for personer med omfattende behov for service og pleje. Friplejeboliger har tilknyttet personale og serviceareal og er udenfor den kommunale boligforsyning.

Flere ældreboliger, men færre plejhjemsboliger og beskyttede boliger

Ud af de i alt 81.100 pleje- og ældreboliger er der 39.600 plejeboliger og 34.800 almene ældreboliger og 700 friplejeboliger. Til og med 2005 blev disse boligformer opgjort samlet som *ældreboliger mv.* Antallet af disse steg tilsammen med 1.100 fra april 2013 til april 2014. Antallet af disse boligtyper er faldende og udgør i 2014 5.000 plejhjemsboliger og 1.000 beskyttede boliger.

Nybyggeri eller ombygning

Plejeboliger og almene ældreboliger opstår dels ved nybyggeri og dels ved, at bestående plejehjem og beskyttede boliger moderniseres, således at boligerne er tidssvarende.

Pleje- og ældreboliger for personer med nedsat funktionsevne

Danmarks Statistik indsamler fra og med 2010 også oplysninger om pleje- og ældreboliger, hvor målgruppen er 'handicappede', dvs. personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Disse boliger er især tidligere botilbud efter § 107 og 108 i den sociale servicelov. Disse pleje- og ældreboliger er omdannede botilbud eller nyopførte boliger efter almenboliglovens §§ 105/115, hvor beboerne evt. får socialpædagogisk bistand efter § 85.

Der er 6.800 plejeboliger og 1.600 almene ældreboliger i 2014 til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Disse tal skal tages med forbehold, da nogle kommuner ikke har lavet denne opdeling, således at boligerne i disse kommuner stadig er medtalt som boliger for ældre.

Flest permanente boliger

Størsteparten af pleje- og ældreboligerne er permanente boliger. Det er i alt 72.100, jf. *oversigtstabel 2*. 3.200 boliger er forbeholdt til midlertidigt ophold/aflastning. Disse boliger disponeres typisk til udefra kommende borgere i kommunen, som har brug for et midlertidigt ophold, fordi de fx ikke kan klare sig i eget hjem i en periode, eller netop er blevet udskrevet fra et sygehusophold. 5.800 boliger er placeret i skærmet enhed for demente.

Oversigtstabel 2.

Pleje- og ældreboliger fordelt på boligtype. 2013 og 2014

	Boliger i skærmet enhed for demente		Permanente boliger		Boliger til midlertidigt ophold/aflastning		I alt	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I alt	5 777	5 849	71 849	72 111	3 145	3 153	80 771	81 113
Plejehjem	587	522	4 040	3 479	1 077	1 032	5 704	5 033
Beskyttede boliger	-	-	1 053	952	5	-	1 058	952
Plejeboliger	5 134	5 251	31 246	32 242	2 043	2 103	38 423	39 596
Friplejeboliger	56	76	591	618	-	-	647	694
Almene ældreboliger	-	-	34 919	34 820	20	18	34 939	34 838

Boliger kan skifte kategori

Udover ændringer på grund af lovgivningsmæssige forhold kan organisatoriske ændringer påvirke tallene i de enkelte kommuner. Således kan ændringer i omfanget af døgnvagt, servicepakke, fællesfaciliteter mv. føre til, at en gruppe boliger skifter kategori.

Betydelige udsving

Nogle kommuner indberetter betydelige udsving mellem boligkategorier fra år til år, og opgørelsen er derfor forbundet med en vis usikkerhed.

Beboere i pleje- og ældreboliger

75.300 bor i pleje- og ældreboliger

Antallet af boliger og antallet af beboere kan ikke uden videre sammenlignes, da de opgøres på forskellig måde. Boliger opgøres af den kommune, der ejer, driver eller har overenskomst med bebyggelsen/centeret. Derimod opgøres antal beboere i visiterede boliger af den kommune, der betaler/visiterer uanset om boligen drives af egen kommune eller fremmed kommune. I alt bor der 75.300 i pleje- og ældreboliger. Som nævnt ovenfor er der i alt 81.100 pleje- og ældreboliger.

Ubeboede boliger og boliger med to beboere

Som årsag til, at antal boliger er større end antal beboere kan nævnes, at nogle af de 3.200 boliger til midlertidigt ophold/aflastning kan være ubenyttede på tællings-tidspunktet, og at permanente boliger og boliger til demente kan være midlertidigt ubeboede efter dødsfald, fraflytning eller på grund af ombygning. I nogle kommuner kan der være ledige boliger fx for at kunne overholde plejeboligarantien. Det må omvendt nævnes, at der i nogle boliger kan bo to personer. Endelig er begge opgørelser forbundet med en vis usikkerhed.

60 pct. af beboerne er i alderen 80 år og derover

I *oversigtstabel 3* ses aldersfordelingen på beboere i ældre- og plejeboliger. Antallet af beboere i pleje- og ældreboliger er 75.300. I alt bor 4.800 i plejehjemsboliger, 1.000 i beskyttede boliger, 36.900 i plejeboliger, 31.900 i almene ældreboliger samt 700 i friplejeboliger. Det ses bl.a., at aldersgrupperne 80-84 år, 85-89 år samt 90 år og derover ifølge sagens natur dominerer, idet tilsammen 45.400 er i alderen 80 år og derover. Det svarer til 60 pct. af det samlede antal beboere. Der er forholdsvis flest ældre (80 år og derover) på plejehjem og i plejeboliger med henholdsvis 68 pct. og 70 pct., mens der er relativt færrest i almene ældreboliger med 48 pct. Blandt de ca. 700 beboere i friplejeboliger er 68 pct. i alderen 80 år og derover.

Oversigtstabel 3. **Beboere i pleje- og ældreboliger. 2013 og 2014**

	Plejhjem		Beskyttede boliger		Plejeboliger		Friplejeboliger		Almene ældreboliger		I alt	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	antal											
I alt	5 409	4 792	1 032	963	36 056	36 886	608	686	32 632	31 936	75 737	75 263
Under												
60 år	137	118	86	81	1 031	928	63	68	3 935	3 920	5 252	5 115
60-64 år	146	124	46	41	931	956	14	18	1 831	1 809	2 968	2 948
65-66 år	97	63	25	23	606	596	7	10	1 060	1 023	1 795	1 715
67-74 år	667	609	150	136	4 027	4 147	48	57	5 404	5 419	10 296	10 368
75-79 år	626	596	120	114	4 302	4 391	52	66	4 702	4 550	9 802	9 717
80-84 år	921	836	136	137	6 755	6 622	94	116	5 615	5 410	13 521	13 121
85-89 år	1 243	1 038	202	157	8 721	8 981	124	148	5 573	5 349	15 863	15 673
90 år +	1 572	1 408	267	274	9 683	10 265	206	203	4 512	4 456	16 240	16 606

7 pct. af beboerne er under 60 år

5.100 beboere er under 60 år. Beboerne i denne yngre aldersklasse udgør dermed 6,8 pct. af samtlige beboere. 77 pct. af denne yngre aldersklasse bor i almene ældreboliger, og her udgør de 12 pct. af det samlede antal beboere. At forholdsvis flere i denne aldersgruppe bor i almene ældreboliger end i de andre boligformer, hænger sammen med, at en stor andel af disse boliger er nyopførte eller renoverede og dermed bedre indrettet til fx fysisk handicappede, trafikofre, hjerneskadede mv. Derudover har de almene ældreboliger i en vis udstrækning erstattet botilbud for voksne handicappede.

I pleje- og ældreboliger for personer med nedsat funktionsevne bor 8.400, heraf 6.900 i plejeboliger og 1.500 i almene ældreboliger. 78 pct. af beboerne er under 60 år. Ser man på alle pleje- og ældreboliger under ét, er der således 11.700 beboere under 60 år.

40 pct. af de ældre over 90 år bor i pleje- og ældreboliger

Oversigtstabel 4 viser andelen af befolkningen (over 75 år), der bor i pleje- eller ældreboliger mv. 16.600 beboere i pleje- og ældreboliger er 90 år og derover. Det svarer til 40 pct. af hele aldersgruppen, der udgør 41.800. Ud af i alt 74.500 personer i alderen 85-89 år bor 15.700 i pleje- og ældreboliger. Disse beboere udgør 21 pct. af befolkningen i denne aldersgruppe. For alle aldersgrupper gælder det, at andelen der bor i en pleje eller ældrebolig er faldet fra 2008 til 2014.

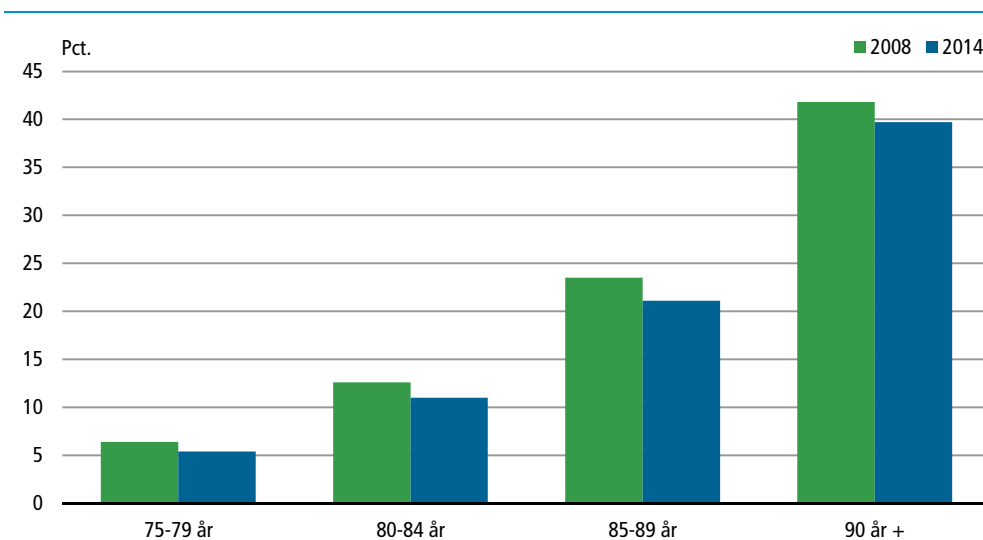
Oversigtstabel 4. **Andel af befolkningen, der bor i pleje- og ældreboliger (75 år og derover). 2008 og 2014**

	Befolkningen i pågældende alder	
	2008	2014
	pct.	
75-79 år	6,4	5,4
80-84 år	12,6	11,0
85-89 år	23,5	21,1
90 år +	41,8	39,7

Stigende med alderen

Det fremgår, at andelen af befolkningen, der bor i ældre- og plejeboliger, er stærkt stigende med alderen. Således bor fx 5 pct. af de 75-79 årige, 11 pct. af de 80-84 årige og 21 pct. af de 85-89 årige i disse boliger, mens dette som nævnt er tilfældet for 40 pct. af den del af befolkningen, der er 90 år og derover.

Figur 2. Andel af befolkningen, der bor i pleje- og ældreboliger (75 år og derover). 2008 og 2014

Beboernes fordeling på køn

Flest kvinder i pleje- og ældreboliger

For alle pleje- og ældreboliger under ét er 66 pct. af beboerne kvinder og 34 pct. mænd. Som det fremgår af *oversigtstabel 5*, er der kun ganske små forskelle i kønsfordelingen på de forskellige arter af pleje- og ældreboliger. At der er en lidt større andel af kvinder blandt beboerne på plejehjem og en lidt mindre andel af kvinder i almene ældreboliger, hænger antagelig sammen med forskelle i aldersfordelingen, idet der som nævnt ovenfor er forholdsvis flest ældre på plejehjem og forholdsvis færrest ældre i almene ældreboliger.

Oversigtstabel 5. Beboernes fordeling på køn i pleje- og ældreboliger. 2008 og 2014

	Mænd		Kvinder	
	2008	2014	2008	2014
	pct.			
I alt	33	34	67	66
Plejehjem	30	35	70	65
Beskyttede boliger	32	34	68	66
Plejeboliger	33	33	67	67
Friplejeboliger	...	32	...	68
Almene ældreboliger	34	36	66	64

Servicetilbud

1.700 har ansat privat hjælper

Hjemmehjælpsmodtagere har mulighed for at vælge at ansætte en privat hjælper i stedet for at få hjemmehjælp fra kommunen eller en privat leverandør. I april 2014 havde 1.700 personer valgt at ansætte en privat hjælper, jf. *oversigtstabel 6*.

40.700 var visiteret til madservice

I april 2014 var 40.700 personer visiteret til madservice under fritvalg ordningen. Heraf fik 22.900 maden fra en kommunal leverandør og 17.700 fik den fra en privat leverandør. Der har været en ret kraftig stigning i antallet af private leverandører. I 2005 var der 68 private leverandører, dette er vokset til 137 i 2014.

16.800 brugere af daghjem og dagcentre

Antallet af brugere af daghjem og dagcentre, der er målrettet demente, udgør 3.600, mens der er 13.200 brugere af daghjem og dagcentre, der er målrettet ikke demente.

Oversigtstabel 6. Indskrevne på daghjem, dagcentre og i servicetilbud for ældre mv. 2013 og 2014

	Personer	
	2013	2014
Brugere af daghjem og dagcentre med visitation, § 84-86:		
Målrettet demente	3 638	3 625
Målrettet ikke demente	14 711	13 208
Valgt at ansætte privat hjælper, § 94	1 700	1 696
Kontant tilskud til varig hjemmehjælp, § 95 stk. 1	152	130
Tilskud til personlig pleje og praktisk hjælp til personer med nedsat funktionsevne og med behov for hjælp i mere end 20 timer ugentlig til hjælp, § 95 stk. 2	102	99
Tilskud til personlig pleje og praktisk hjælp til personer med nedsat funktionsevne og med behov for hjælp i mere end 20 timer ugentlig til hjælp, hvor kommunen har besluttet, at tilskuddet udbetales til en nærtstående person, § 95 stk. 3	289	333
Visiteret til madservice (kommunal leverandør)	23 247	22 931
Visiteret til madservice (privat leverandør)	17 909	17 743
Fritvalgsbevis § 91 nr. 2, stk. 2	...	718
Servicebevisordning § 94 b	241	...

Anm.: Det er ikke meningsfuldt at lægge tallene sammen, da den enkelte person kan være med i flere ordninger/aktiviteter.

Midlertidig hjemmehjælp

25.300 modtagere af midlertidig hjemmehjælp

Antal modtagere af midlertidig hjemmehjælp er opgjort i *oversigtstabel 7*. Det ses, at der i løbet af hele året 2013 var 25.300 personer, som modtog midlertidig hjemmehjælp. Hovedparten af modtagerne i 2013 var, i alderen 67 år eller derover og udgjorde 19.900 personer. I aldersgruppen 65-66 år var der 800 personer og i gruppen under 65 år var der 4.600. Tallene fordeler sig med 18.700 og 6.600 på henholdsvis én og flere perioder, hvilket betyder, at størstedelen, der fik midlertidig hjemmehjælp, fik hjælpen i én periode. Gennem de senere år har andelen af modtagere, der får midlertidig hjælp i to eller flere perioder i løbet af et år, været lidt stigende ligesom andelen af ældre modtagere i aldersgruppen 67 år og derover har været stigende fra 71 pct. i 2007 til 79 pct. i 2013.

Oversigtstabel 7. Personer der i løbet af 2012 og 2013 har modtaget midlertidig hjemmehjælp

	Én periode		To eller flere perioder		I alt	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
	antal					
I alt	19 188	18 718	7 817	6 609	27 005	25 327
Under 65 år	3 496	3 520	967	1 051	4 463	4 571
65-66 år	789	645	256	172	1 045	817
67 år og derover	14 903	14 553	6 594	5 386	21 497	19 939

Anm.: For 2012 og 2013 har der været henholdsvis 90 og 86 kommuner, der har indberettet tal. Det skyldes, at flere kommuner enten ikke leverer midlertidig hjemmehjælp og erstatter den med andre ordninger, eller ikke har kunnet optælle ydelsen.

Plejevederlag og anden hjælp

Plejevederlag ydes ofte til personer under 67 år

I løbet af 2013 blev der i alt ydet plejevederlag efter § 119 i lov om social service til 2.400 personer, hvoraf 48 pct. var under 67 år, jf. *oversigtstabel 8*. Opgørelsens fordeling på alder er baseret på alderen for den person, til hvis pasning, der er ydet plejevederlag, men da der kun kan ydes vederlag til personer, der mister arbejdsindkomst, fx ægtefæller eller børn, er det naturligt, at plejevederlag i forholdsvis stort omfang ydes til personer under 67 år. Af de 2.400 plejevederlag havde 900 en varighed på 9 uger og derover. Af et samlet antal plejeuger på 24.800 fordeler de 14.000 sig på personer i alderen under 67 år, og de resterende 10.800 på personer i alderen 67 år og derover.

Oversigtstabel 8. **Antal husstande der i løbet 2012 og 2013 har modtaget plejevederlag til pasning af døende i hjemmet (fordelt på varighed og modtagerens alder) samt anden hjælp**

	Plejevederlag								Anden hjælp I alt
	Under 2 uger		2-8 uger		9 uger og derover		I alt		
	personer	uger	personer	uger	personer	uger	personer	uger	
I alt 2012	200	243	1 415	6 191	930	20 448	2 545	26 882	3 973
Under 67 år	75	95	639	2 893	543	12 220	1 257	15 208	1 546
67 år og derover	125	148	776	3 298	387	8 228	1 288	11 674	2 427
I alt 2013	147	166	1 364	5 961	861	18 678	2 372	24 805	4 109
Under 67 år	55	66	598	2 791	493	11 174	1 146	14 031	1 467
67 år og derover	92	100	766	3 170	368	7 504	1 226	10 774	2 642

Anden hjælp ydes overvejende til personer over 67 år

I løbet af 2013 modtog 4.100 personer anden hjælp til pasning af døende i hjemmet efter § 122 i lov om social service. Disse fordeler sig anderledes end plejevederlagene, idet mere end halvdelen af anden hjælp (sygeplejeartikler o.l.) ydes til personer på 67 år og derover.

Oplysninger om indholdet i integrerede ordninger

Oversigtstabel 9. **Integrerede ordninger mv. på ældreområdet. 2013 og 2014**

	Antal kommuner	
	2013	2014
Integrerede ordninger	58	57
Hjemmehjælp	53	52
Hjemmesygepleje	55	55
Plejehjem	17	15
Beskyttede boliger	6	6
Plejeboliger	41	45
Dagcentre med visitation	32	33
Omsorgsarbejde	23	26
Genoptræning	40	40
Vedligeholdelsestræning	39	38
Forebyggende hjemmebesøg	36	38
Socialpædagogisk bistand/social støtte og behandlingsmæssige tilbud	19	19
Praktiske hjælpeordninger	75	79
Vaskeriordning	33	33
Indkøbsordning	72	76
Kommunalt omsorgsarbejde	73	73
Telefonkæde e.l.	25	26
Besøgstjeneste	19	23
Gymnastik/svømning for pensionister	57	56
Beskæftigelsesterapi (hobbybetonet)	62	62
Studiekredse, undervisning, foredrag og klubarbejde	51	55

57 kommuner har integrerede ordninger

I *oversigtstabel 9* ses en oversigt over, hvad de integrerede ordninger i kommunerne omfatter samt udbredelsen af de forskellige former for omsorgsarbejde. Det ses, at der findes integrerede ordninger i 57 kommuner ud af 98. De integrerede ordninger har forskelligt indhold i de 57 kommuner. 79 kommuner har praktiske hjælpeordninger og 73 kommuner har en eller flere af de i tabellen nævnte former for omsorgsarbejde.

Personale i pleje og omsorg for ældre og handicappede

104.100
fuldtidsbeskæftigede
i marts 2013

Der var i marts 2013 104.100 fuldtidsbeskæftigede i pleje og omsorg for ældre og handicappede, jf. oversigtstabel 10. I tabellen er også gengivet tal for 2010 – 2012. Antallet af fuldtidsbeskæftigede beregnes ved, at summen af alle de ansattes ugentlige timetal deles med 37.

Oversigtstabel 10.

Personale i pleje og omsorg for ældre og handicappede. 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Personale i pleje og omsorg for ældre og handicappede	111 195	108 297	107 844	104 066
Pleje og omsorg	97 683	94 503	91 611	89 597
Forebyggede indsats for ældre og handicappede	6 392	6 925	8 370	10 479
Hjælpe midler mv.	386	327	346	348
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	2 935	3 042	3 317	3 642

I *oversigtstabel 10* er medtaget de arbejdsområder, der omfatter pleje og omsorg mv. for ældre og handicappede. Det er ikke muligt at afgrænse de to områder fra hinanden. Udover hjemmehjælp, som gives både til ældre og handicappede, er personale i pleje- og ældreboliger i alle tilfælde med i denne tabel, selv om et antal boliger primært bebos af handicappede.

Begrebsmæssigt omfatter pleje og omsorg for ældre og handicappede hjemmehjælp, hjemmesygepleje, pleje- og ældreboliger, plejehjem, dagcentre og genoptræning samt forebyggende arbejde. Kun offentligt ansatte er med i opgørelsen.

Oversigtstabel 11.

Personale i pleje og omsorg for ældre og handicappede fordelt på personaleart. 2013

	Pleje og omsorg	Forebyggende indsats for ældre og handicappede	Hjælpe midler mv.	Genoptræning og vedligeholdelsestræning	Personale i alt
I alt	89 597	10 479	348	3 642	104 066
Ledelse	308	139	3	10	459
Sygeplejerske	7 962	339	4	86	8 391
Fysioterapeut	358	106	10	1 776	2 250
Ergoterapeut mv.	561	551	90	895	2 097
Pædagog, lærer mv.	893	4 313	7	18	5 231
Psykolog	23	14	1	4	42
Socialrådgiver mv.	31	211	2	13	257
Administration samt kontor- og sekretærarbejde	1 758	253	42	139	2 193
Ejendomsinspektør, pedel mv.	1 227	115	89	27	1 458
Social- og sundhedshjælper, pædagogmedhjælper mv.	52 550	2 270	58	197	55 076
Social- og sundhedsassistent	17 832	1 608	23	409	19 873
Rengøring mv.	2 909	324	6	53	3 292
Økonomaer, kokke og køkkenmedhjælpere	3 186	234	12	17	3 448

Som det ses i *oversigtstabel 11* er den største personalegruppe social- og sundhedshjælper, pædagogmedhjælper mv., der udgør 55.000. Derefter kommer social- og sundhedsassistenter, hvor der er 19.900. På grund af indførelsen af nye klassifikationer af personalegrupperne kan tallene fra 2011 og frem ikke sammenlignes med tal for tidligere. Der er fx tvivl om afgrænsningen mellem social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistenter.

Baggrundsoplysninger

<i>Bemærkninger</i>	Opgørelserne vedr. ventetid på plejebolig, hjemmehjælp samt forebyggende hjemmebesøg er udgået af denne opgørelse. Oplysninger herom kan findes i Statistikbanken www.dst.dk/stattabel/1176 .
<i>Mere information</i>	www.dst.dk/stattabel/1176 . Der er også oplysninger på kommuneniveau som findes i www.statistikbanken.dk/05 .
<i>Seneste offentliggørelse</i>	<i>Den sociale ressourceopgørelse for ældreområdet april 2012</i> udkom 6. september 2013 i serien <i>Sociale forhold, sundhed og retsvæsen 2013:7</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Næste offentliggørelse</i>	<i>Den sociale ressourceopgørelse for ældreområdet april 2015</i> offentliggøres i uge 44 i 2015 i <i>Nyt fra Danmarks Statistik</i> samt i Statistikbanken og udkommer ikke længere i serien <i>Sociale forhold, sundhed og retsvæsen</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Henvendelse</i>	Olav Grøndal, tlf. 39 17 31 09, ogd@dst.dk Vibeke Nordrum, tlf. 39 17 31 06, vno@dst.dk

Kilder og metoder

<i>Læs mere i kvalitetsdeklarationen</i>	For så vidt angår pleje- og ældreboliger og personale i ældreomsorgen mv. findes der på www.dst.dk/kvalitetsdeklaration/112291 en mere omfattende beskrivelse af kilder og metoder. Oplysningerne indgår i Danmarks Statistiks sociale ressourceopgørelse.
--	--

Statistikens område

Opgørelsen omfatter:

<i>Ældreomsorg mv.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integreerede ordninger på ældreområdet, omsorgsarbejde uden for institutioner og praktiske hjælpeordninger. 2. Plejehjem og beskyttede boliger, § 192 i lov om social service. 3. Plejeboliger, dvs. almene ældreboliger med tilknyttet personale og serviceareal, herunder understøttede plejeboliger, opført eller indrettet i henhold til § 5 i lov om almene boliger mv./ældreboligloven af 1987. 4. Almene ældreboliger uden tilknyttet personale og serviceareal, opført eller indrettet i henhold til § 5 i lov om almene boliger mv./ældreboligloven af 1987. 5. Daghjem og dagcentre med visitation, § 84 og 86 i lov om social service. 6. Plejevederlag og anden hjælp til pasning af døende, § 119 og 122 i lov om social service. 7. Personale i ældreomsorg mv. samt
------------------------	---

Opgørelsen af pleje- og ældreboliger

<i>Fejlsøgning</i>	Enkelte kommuner har ikke kunnet give oplysninger om antallet af beboere. Danmarks Statistik har derfor - efter aftale - beregnet antal beboere ud fra antal boliger. Der er - ligesom tidligere år - rettet henvendelse til enkelte kommuner, hvor tallene ikke forekommer sandsynlige. Nogle kommuner har fastholdt de indberettede tal, mens andre har indsendt rettelser eller accepteret de foreslåede rettelser.
<i>Generel usikkerhed</i>	Det bemærkes, at der er en vis usikkerhed knyttet til de offentliggjorte tal.
<i>Udsving mellem kategorier</i>	Nogle kommuner indberetter betydelige udsving mellem boligkategorier fra år til år, bl.a. på grund af ombygning og ændringer af normeringer mv. Dertil kommer, at der i mange kommuner foregår ombygninger og dette kan betyde, at pleje- og ældreboliger midlertidigt ikke kan benyttes på tællingstidspunktet.

Forskel i opgørelsesprincip Antallet af boliger og antallet af beboere kan ikke uden videre sammenlignes for hver kommune, da de opgøres på forskellig måde. Antal boliger er de boliger, som kommunen råder over, mens antal beboere er de beboere, som kommunen betaler for i egen kommune eller i andre kommuner.

Opgørelsen af personale

- Databrud* På grund af indførelsen af nye klassifikationer for personalegrupperne kan tallene for 2013 ikke uden videre sammenlignes med tal for 2010 og tidligere. Der er fx tvivl om afgrænsningen mellem social- og sundhedshjælpere samt social- og sundhedsassistenter. Der sker hvert år ændringer i bogføringspraksis. Ændringerne i de senere år vurderes at være mindre omfattende end tidligere.
- Generel usikkerhed* Det bemærkes, at der er en betydelig usikkerhed knyttet til de offentliggjorte tal om personale i ældreomsorgen.
- Afgrænset på kontonumre* Omsorg og pleje for ældre og handicappede omfatter hjemmehjælp, hjemmesygepleje, ældreboliger, plejehjem, dagcentre og genoptræning samt ansatte på private institutioner for ældre. Antallet af medarbejdere bliver primært opgjørt på baggrund af oplysninger fra indberetningerne til den kommunale lønstatistik. Ældreomsorg mv. er afgrænset ved hjælp af konteringen ifølge Indenrigsministeriets kontoplan. Afgrænsningen på kommunale kontonumre indebærer en vis usikkerhed.
- Nogle ansatte er skønsmæssigt indplaceret på arbejdsfunktioner* Afgrænsningen på arbejdsfunktioner sker ud fra oplysninger om de enkelte ansættelsesforhold. Et mindre antal ansatte fremstår uden arbejdsfunktion og er da skønsmæssigt indplaceret. Nogle medarbejdere har både ledende og udførende arbejdsopgaver, og det er ikke muligt ud fra opgørelsen at belyse præcist, hvor stor en del af medarbejderne, der udfører administrative opgaver. Personale med myndighedsopgaver og visitation indgår ikke i statistikken, da de ikke er ansat i selve ældreomsorgen.
- Personalet er som hidtil opgjørt i antal fuldtidsbeskæftigede. Der er i opgørelsen medregnet alt ansat (dvs. lønnet) personale, uanset midlertidigt fravær på opgørelsestidspunktet. Som midlertidigt fravær regnes sygdom, barselsorlov og kursus. Vikarer i ledige stillinger, øvrige vikarer og elever er ligeledes medregnet, mens personer i jobtræning i den sociale sektor ikke er med. Vikarer, der rekvireres via private bureauer, er ikke med i opgørelsen.
- Arbejdsfunktioner* Personalet er omregnet til fuldtidsbeskæftigede ud fra oplysninger om den ugentlige arbejdstid. Derudover er personalet fordelt på DISCO-koder. DISCO-08 er den officielle danske version af den internationale fagklassifikation over arbejdsfunktioner og således et redskab til at organisere jobs eller stillinger inden for en organisation, en branche eller et område, i nogle klart definerede grupper, i forhold til de opgaver der udføres i jobbet eller stillingen. Anvendelsen af DISCO gør det muligt at sammenligne personer med samme arbejdsfunktion - uanset medarbejderens formelle titel og uddannelse. DISCO-08 er afløseren for både DISCOLØN og DISCO-88. DISCO-08 er en sekscifret udgave af den internationale fagklassifikation, ISCO-08 (International Standard Classification of Occupations). Klassifikationen kan ses på www.dst.dk

---

SOCIALE FORHOLD, SUNDHED OG RETSVÆSEN 2014:4

Statistiske Efterretninger

ISSN, 1601-0973

www.dst.dk/efterretningerSalg: www.dst.dk/boghandel eller Tlf.: 43 22 73 00

Abonnement for 2014: 740 kr. som pdf.

Løssalg: 75 kr. + ekspeditionsgebyr

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul
  - 0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed
  - 0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed
  - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
  - .. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn
  - ... Oplysning foreligger ikke
  - * Foreløbige eller anslåede tal
  - | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.
Oplysningerne fra før og efter databrudet er ikke fuldt sammenlignelige.
Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.
-